

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLE
REGULIERSTRAAT (Stoenderspoort)
— TONGEREN —
Postbus N° 84855. — Telefoon 19.

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel fr. 1,00
Inclusief Adressen en Provincie
nieuws, volgens overeenkomst
KLEINE AANKONDIGINGEN:
Van 1 tot 4 regels fr. 3,50
Bij regel meer fr. 0,75

Opvoeding

NHET TE KOOP.

Zoo ik eens wat bezat,
Dat ik verkopen kon,
Ik zou het doen, als ik
Er maar veel geld mee won.

Ik verkocht mijn huis en tuin,
Met goud, al was 't een hoop
En voor 't ontvangen geld
Kocht ik weer dit en dat.

Maar zoo er iemand kwam
Met goud, al was 't een hoop
Als tien, voor Va en Moe,
Ik zei dan: « Niet te koop! »

P. LOUWERSE.

GEEF AANDACHT OP DE HOUDING
VAN HET JONGE KIND.

Een goede aanbeveling.

Wij allen herinneren ons uit onze kindertijd, hoe wij tot vervelens toe steeds met ten hooren: « Rechttop gaan ». Nauwelijks waren wij de kamer binnengekomen of het oog van een zorgende moeder ontdekte reeds, dat wij toch weer niet recht stonden. Zaten wij aan tafel en wilden wij beginnen te eten, dan klokte weer een vermanend « Recht zitten ».

Wij vragen ons af of deze aanmaning indertijd wel zoo'n veelvuldige herhalingsbehoefte heeft. Een verstandige grootmoeder zou eens: « Waaraan is het toch te wijten, dat er zoo weinig goed gevormde menschen zijn? Hoe komt het, dat zooveel kromme heelen en ronde ruggen hebben en dat de ietste van de beenen niet in verhouding tot het bovenlijf is, waardoor geestzinnig goede figuren ontstaan? De meeste kinderen, die men ziet worden gezond, en goed van proporties geboren.

Wij kunnen deze grootmoeder slechts antwoorden, dat vele zeer fouten, die zich op lateren leeftijd openbaren, vermoeden konden worden, indien op het juiste oogenblik de noodige aandacht aan de kinderen besteed was geworden.

Wat op van af het begin.

Moeders moeten reeds van de prille jeugd af op de houding harer kinderen letten en niet als het reeds zoover is, dat zij telkens vermanend moeten worden recht te zitten en te loopen.

De grondfout schuilt in de wijze waarop het kind op den arm wordt gedragen, afgezien van het feit, dat dit reeds veeleer te vroeg geschiedt. Kinderen moeten zoo lang mogelijk plat liggen, waardoor de rugspier zich recht plaatst, terwijl zij toch over een groot ruimte moeten beschikken om vrij te trappelen met handen en voeten, waardoor de spier en zich ontwikkelen.

Indien het jonge kind gedragen wordt, denkt men er niet aan of zijn houding goed is, doch meestal zal zoowel de een helft van het bekken als een der schouders hoger zijn dan die aan den anderen kant.

Aangezien de spieren nog zeer zwak zijn, zal het kind bij het dragen in elkander, en naar voren, waardoor de rug zich kromt. Het laat zich begrijpen dat het nog weke beenderstelsel gemakkelijk vergoet al is zulks nog niet onmiddellijk te beseffen, doch zich in den regel kenmerkt doordra het kleintje gaat loopen.

In den aanvang denken vele moeders dat dit alles nog wel terecht komt en vergoet al is, maar wanneer het kleintje ouder wordt en hard groeit, dan bemerkt men min of meer lichte afwijkingen in den vorm van een krommen rug, een scheefschouder etc.

Hoe misgroot verhelpen?

Vermaningen helpen niet meer, doch de weg is thans zich in verbanding te stellen met een orthopedisch specialist die het kind op deskundige wijze zal weten te behandelen. Bepaalde gymnastische oefeningen (die echter geheel afwijken van die op de school) zullen worden toegepast. Zoo'n behandeling vereischt echter van de zijde der ouders veel geduld, want een afwijking die eerst na jaren behandeld wordt, kan niet in twee, drie maanden genezen. Meestal zal tevens massage noodig zijn om de spieren sterker te maken, die door de verkeerde belasting minder gebruikt en die overeenkomstig minder ontwikkeld zijn.

Gymnastiek en massage dragen er samen toe bij, dat de minder ontwikkelde lichaamsdelen normaal gaan werken, zonder de andere overmatig te belasten.

Vooraf tien- tot achttien jarigen gewenzen er zich vaak aan een gedrongen houding aan te nemen bij lezen en schrijven en hebben meermalen een weinig flinke houding bij het gaan, een euvul, waaraan zelfs vele ouderen zich schuldig maken.

De Vasten, Tijd van bootvaardigheid

DE ERNST VAN HET LEVEN.

Het was avond daar binnen in de stad Sodoma. Daar was het den geheelen dag donker geweest in de smalle straten, en daar had van den vroegen morgen af het licht gebrand in de diepe winkels, die verre in de huizen gingen, gelijk hollen onder de aarde. — Prachtig verlicht, vol van al der wereld schatten.

Langs de asphaltstraten en de rode tevels der stoeven stroomden de menschen — een onophoudende vloed in het krijtlicht der elektrische lampen.

En alle aangezichten waren bleek van Sodoma's lucht — gelijk lijnwaad door chloor gebleekt — en uit ieder aangezicht staarden twee oogen, en achter ieder oogenpaar, brandde een ziel.

Zoo vele, vele, vele oogen — en zoo vele, vele, vele zielen! Men kon er duizelig van worden te kijken in al die menschenblikken en te denken op al die menschenzielen. En men kon een gevoel krijgen, alsof men neerkreep van den rand van een afgrond, als men dacht op al die menschen in Sodoma — van waar ze kwamen, wat ze zochten, waarheen ze gingen, wat hun lot moest zijn, hier en hierna.

Men vertelt van Pascal, dat hij gedurig een afgrond zag aan zijn linkerzijde. En het gebeurde aan dichters, dat ze plotseling hun handen moeten houden voor de oogen, omdat alle dingen, die open venders worden, waardoor het onbedeelige hun tegengaat.

Maar het zijn slechts de weinigen, voor wie het leven aldus werkelijk wordt, en die met ernst gevoelen, dat ze leven — dat er een eenduidige afgrond is boven hen en een eenduidige afgrond onder hen — dat de aarde zweeft midden tusschen den hoogen dag en den diepen nacht, en dat het leven zweeft midden tusschen den Hemel en de Hel.

En de menschen over wie het gevoelen van bestaan rust gelijk een gedurig hoogtij en een geurige aischrik, kunnen niet leven zonder ieder oogenblik te knielen in hun harten, en hun zielen heven onophoudend gelijk sterren, omdat ze onophoudend Gods macht beschouwen gelijk de sterren, en ze vallen neer en aanbidden bevend den Leuwig.

Maar voor dezen, die in Sodoma leven, is dit alles een spraak zonder zin.

Want voor hen is het leven nooit gansch werkelijk, noch de werkelijkheid ooit gansch evenal. Zij bestaan zonder het te weten en zonder te weten, wat het is, te bestaan. Zij gaan door het leven gelijk kinderen langs een afgrond. Zij leven, alsof ze droomden, of alsof ze een historie, een vertelsel hoorden — iets, dat iemand anders gelikt, iets dat hun eigen ik niet aangaa, iets dat niet eens gekuch waar is. Zij leven zonder te weten, dat het leven ernstig is, en zonder te beseffen, dat de wereld schrikkelijkelijk is. Alleen de groote, harde lagen van het lot scheuren den mist een oogenblik rond hun ziel, maar uit die diepe gronden van het eigenzinnig en van de zinnen stijgen de nevelen op, nieuw op, begoochelen den ontwakenden wil, verdooven dien met vergetelheid, bedwelmen dien met droomen, trekken hem aan met verlagen. Totdat de mensch wederom zijn eenzamen weg in den mist voortzet en dat de wereld in de verte verdwijnt, gelijk bleke schaduwen of slapende huizen in den nacht, en er niets meer bestaat dan het pad, dat men bewandelt, het pad dat ons eigen is en dat men daarom liefheeft, het pad dat geleidt — waarheen?

JOHANNES JOERGENSEN.

SCHRIKKELJAAR

BETEKENIS VAN HET
WOORD EN HERINNERINGEN.

Een Schrikkeljaar.

Het jaar 1936 is een schrikkeljaar. Het eerste deel van dit woord is de stam van het woord schrikken dat beteekent springen. Inderdaad in zulk jaar voegt men aan de maand Februari een 29en dag toe, maar men springt of schrikkel een dag over, namelijk het 24 Februari twee maal te rekenen. Immers men heeft slechts hetzelfde getal gedenktagen van heiligen als in een gewoon jaar. De feestdag van S. Matthias spoeit, valt in een gewoon jaar op 24 Februari en in een schrikkeljaar op 25 Februari. (1) Zie maar den moeien Miskalender « Pro Apostoli » van 1936. (2) Ge vindt op 24 Febr. vermeld: Vigilie van den H. Matthias apostel, en op 25 Febr. het feest van dien heilige. En al die heiligen die volgen verspreiden een dag.

Vergissingen.

Het is dus niet juist wat Vercoillie in zijn Etymologisch Woordenboek (1925) schrijft, dat het overspringen van een dag tusschen den 23 en 24 Februari plaats heeft.

Een belangrijke vergissing was die van den aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk tijdens zijn strijd met de steden van Vlaanderen, om de voogdij zijner kinderen, na den dood van zijn echtgenote Maria van Bourgondië. Om in Brugge binnen te dringen, rekende hij op een komplot dat op den dag van S. Matthias moest losbarsten. Maar het was de maand Februari van het schrikkeljaar 1481, en de dag van S. Matthias was verschoven op 25 Februari. En dit maakte « dat die eerdhertoghe Maximiliaan eenen dach te vroeg kwam, abuserende hem zeer leelijk en vuilich bij den schrikkelijere afdoen weende ». (3) Een voornaam modern geschiedschrijver, Kervyn de Lettenhove, bij het verhaal van dit feit vergist zich anderszins door het feest van S. Matthias 24 Feb. te verwarren met dat van S. Mattheus dat op 21 Sept. gevierd wordt. (4) Zoo rekende men hij niet een dag te vroeg, maar 7 maanden te laat gekomen zijn.

Schrikkel en schrikken.

Het schrikkelen is een herhaald springen. Het woord bestaat nog in de aangeduide betekenis. Zoo b.v. in deze Westvlaamse uitdrukkingen: « Die dronkaard schrikkel een eene herberg. In 't afropen van de list, weel mijn naam geschrikeld ». (Zie de Bo. Westvlaamse Woordenboek, 1932).

In de oude tijden, was de uitdrukking verder verspreid. Zoo in Holland bij den wijfgen Huysens (1672):

O uyt den Almanack
vervoelcke dat der dagen
Begraeft u in den nacht.

En zegt ghy, Spreekmaend
den negentien so quyt.

En schrikkel so twee maal.
en schrikkel so voor altijd.

De afleiding.

Nochtans hebben we hierboven in de eerste regels de betekenis van het woord afgeleid niet van schrikkel maar van schrikken, want zelfs de laatste afleiding (17e eeuw) geeft nog geen hoogen ouderdom aan het woord schrikkel. Darentegen het gebruik van het woord schrikkel in de betekenis van overspringen. Klunt heel hoog op. En daarom geeft men de voorkeur aan schrikken als stamwoord. (5)

Een « Schrikkel ».

Een treffende opheldering der aangeerde wordt bijgebracht door het woord Schrikkel. Denk hierbij niet aan een brief bestemd om iemand te verschrikken. Neen, schrikkel is het oudtijds de betekenis van brief van nitel (van betaling), brief van loep of termijn. Dit blijkt uit 't voorschrift van de Oude Keure van Delft. (11. 18. 13): « Dat niemant voortan... enich conen veropen moet op verrikkieren langer dan een vierden deel jaers... ende wair yemant die sijn koren op langher dighen vercoft, dair en sel men schein verrikkieren of schrijven noch seghelen ». (6).

Schrikkelij!

De uitdrukking schrikkeljaar heeft dus niets te maken met de gewone betekenis van het woord schrikkelij. Een schrikkeljaar kan een heel kalm jaar zijn. Nochtans het woord schrikkelij zoowel als schrikkeljaar komt af van het werkwoord schrikken, dat beteekent springen. Immers bij het waarnemen van iets schokkends, iets angstwekkends, springt men op van aandoening.

Zelfs het woord schrikkehoenen dat voor het woord schaatsen gebruikt wordt, leidt het oudste onzer woordenboeken (Plantijn-Kiliaan, 1582) van schrikken, in betekenis van springen af. Inderdaad het schaatsenrijden is een voortdurend springen en glijden van de eene schaats op de andere. De uitdrukking wordt in meer uitgebreide betekenis gebruikt in de volkspraak, nu en vooral in 't verleden. Zoo schrijft de Bo: Hij schrikte wijd in 't gaan; hij schrikte over het stapel, over de gracht (Westvl. Woordenboek 1892). En van Heemskerck in zijn Minnekerck (1628) schrijft: Het teere minnend hart dat wordt gevocht en Mei veldterhande list, met wonderlyk bestaan... Maar 't moet gelijk een rots, in 't midden van de zee, Niet schrikke uyt sijn plaats, niet wjken van sijn steen.

Dit zal in 't algemeen wel een overbodige raadgeving zijn, want zoals Vondel zegt: « Zoo waar de liefde viel, smolt liefde ziel in ziel ».

(1) Potthast, Bibliotheca historica medii aevi, 1905, II, 283.

(2) Uitrave van E.E. PP. Jezuiten, Leuven, prijs 8 fr.

(3) Nic. Despars, Chronyke van Vlaenderen, IV, 237, 238.

(4) Kervyn de Lettenhove, Hist. de Flandre, t. V, 355.

(5) Zie Dr. J. A. N. Knuttel in Nederl. Woordenboek, dl. XIV, 1921 en Verwijs en Verdam, Middelenederl. Woordenboek, dl. VII, 1911.

(6) Verwijs en Verdam, Middelenederl. Woordenboek, 's Gravenhage, 1911.

De Politieke Toestand in West-Europa

Belangrijke gebeurtenissen.

Een reeks belangrijke gebeurtenissen hebben in West-Europa, tijdens de laatste dagen, de aandacht gevestigd. Tengevolge van de groote machtsontplooiing van het militarisme in het Duitse Rijk van Hitler, is men in Frankrijk beducht gemaakt voor de gevolgen.

Een vergelijking.

Toen het Duitse keizerrijk zich de hegemonie in Europa verzekerde door zijn groote militaire organisatie en zijn bondgenootschap met Oostenrijk en Italië, wierp Frankrijk zich in de armen van Rusland. En het was geen hindernis dat Frankrijk een republiek was en Rusland het meest autocratische keizerrijk der wereld.

Nu zijn de rollen omgekeerd: Frankrijk is een der voornaamste kapitalistische landen, en Rusland is het brandpunt der communistische revolutie.

De herbevestiging van Duitsland op groote schaal heeft weer hetzelfde resultaat namelijk Frankrijk en Rusland tot bondgenootschap te drijven.

De geschiedenis herhaalt zich alzoo.

En het akkoord is in de Franse Kamer niet een verpletterende meerderheid goedgekeurd geworden, namelijk 353 stemmen tegen 164. En dat in een Kamer die zo zeer verdeeld is en waar de partijen zoo scherp tegenoverstaan als de Franse Kamer voor de verdediging van zijn land heeft de Fransman alles veil.

Een vraag. — Polen en Tsjecho-Slovakije.

Maar kan Rusland wel hulp aan Frankrijk bieden? Die vraag is gesteld (worden), daar men beweert dat Polen in een conflict omtrent aan de zijde van Duitsland zou staan. Dit valt te betwijfelen voor het land, dat steeds op Frankrijk rekende, en waaruit men bij den hopeloozen ondergang, den wanhopigen berustingskreet moet hooren: « O Polen, de Hemel is te hoog en Frankrijk is te ver! »

Eerder zou Polen trachten onzijdig te blijven wegens het communistische gevaar. Maar dan is er Tsjecho-Slovakije nog. Volgens kachten aan den Volkenbond ingedien zouden er in Slovaakije buitengewoon groote onderaardsche schuiloorden voor vliegtuigen ingericht worden, bestemd om den doortocht te verzekeren van de machtige Russische luchtvloot.

Ook Engeland.

Ook Engeland heeft weer betrekkingen aangeknoopt met Frankrijk en met Rusland. En men tracht er een groot en duur programma van herbevestiging door te voeren, waarop we een anderen keer de aandacht vestigen.

Intusschen in Duitsland.

Intusschen stond Hitler een interview toe aan Bertrand de Jouvenel voor het blad Paris-Midi. Hij verklaarde dat Frankrijk en Duitsland geen erfvrienden bekeken te zijn, en na zijn wensch uitgedrukt te hebben met Frankrijk in vriendschap te leven, zegde hij: « Het is nu of nooit de gelegenheid de hypothese af te lossen die op Frankrijk's geschiedenis drukt. Laten we vrienden zijn! »

Een schoone wensch.

Dit is inderdaad een schoone wensch, die de onrust van een groot deel uit de wereld zou weghelpen. Jammer maar, Hitler zou moeten beginnen met zijn boek « Mein Kampf », waarin hij een strijd tot het uiterste met Frankrijk vraagt, uit den onloop weg te trekken, en er zijn nieuwe gedachten in vette letters in te plaatsen. En dan rijst de vraag: Zou hij dan nog met zooveel geestdrift gevolgd worden. Hitler heeft overigens geantwoord: De wijziging van mijn boek is niet noodig; zie naar mijn daden. Hij heeft inderdaad tot nu toe geen vijandige daad tegen Frankrijk gesteld. Maar hij heeft toch eenzijdig, zonder met de bestaande overeenkomsten rekening te houden, een zoo sterk leger tot stand gebracht dat men groter beducht wordt in

Frankrijk, en zelfs in Engeland. Praten zijn geen oorden, zegt het spreekwoord.

G. S.

In het Verre Oosten

DE GESPANNEN TOESTAND IN JAPAN.

De eerste minister ontsnapt.

Verleden week drukten we den wensch uit de Regeering over de militaristische drijvers te zien zegevierden. Dit schijnt wel gebeurd te zijn, zelfs is de eerste minister, amiraal Okada aan den dood ontsnapt. Terwijl konink Matsui, schoonbroeder van Okada, zich in dezes plaats liet doden, want beiden geleken zeer op elkander, kon amiraal Okada door zijn dienaars gewaarschuwd, zich verbergen. Toen zijn familieleden kwamen om zijn lijk te halen, werd de verwittigd. In de groote ijkkst werd Okada aan behendig bij het lijk van zijn schoonbroeder geplaatst, en zoo weggevoerd.

Het nieuwe Ministerie nog niet gevormd.

De eerste minister Okada zal niet aanbliven, zoals eerst gemeld werd. De keizer heeft bevolen gedaan op prins honoora voor de plaats van eerste-minister, maar de prins heeft niet aanvaard, wegens gezondheidsredenen naar hij zegt. Nu heeft M. Hirota, minister van buitenzake zaken in het vorig kabinet zich met de vorming van het nieuwe ministerie bezig en hij is gelukt.

Breene vertakkingen van het opruer.

De officieren en leden van den hoogerden Krijgsraad, die oordeelen moet over de gebeurtenissen van 26 februari, hebben ontslag genomen om hun goedkeuring jegens de oproerlingen uit te drukken. Men konigt ook aan dat de woeling zooveel aanhangers telde, dat er wel 1400 officieren en soldaten in betrokken waren.

Strengte maatregelen om de nieuw-tijdingen te ziften.

De Engelse dagbladschrijver Gerald Sampson, die tijdens de woelingen aangehouden werd onder betachting van valsche nieuwstijdingen te verspreiden is tot 20 dagen gevangenisstraf veroordeeld van af 29 februari te beginnen.

Dit optreden van de Japansche overheden tegenover een man, die de heel bijzondere bescherming van het hie, machtige Engelse Rijk geniet, is tekenend. Dit bewijst dat de Japansche regeering, in deze omstandigheden, naar toezicht houdt op de nieuwstijdingen, en niemand omtrent met loof ook, wek een machtige meespieler de groote lansen daar in het verre Oosten ontmoet.

Het is goed mogelijk dat Engeland, dat spoedig door zulke praktijken ten opzichte van een zijner in aanzien staande onderdanen gekrenkt is, een protest bij de Japansche regeering indient.

De verwachtingen.

De Japansche militaire en zeeoverheden wenschen als eerste-minister een persoon van hoog aanzien en een man van actie. In Europa en in Amerika hoort men dat de strekking van de nieuwe regeering in overeenstemming zal zijn met het resultaat der verkiezingen, namelijk een bezadigd optreden in Mandchokwo en in China. Waarschijnlijk is een diplomaat als M. Hirota, de gewenschte man.

G. S.

De Oorlog in Ethiopië

De veldslag in Tembien.

In het 143e legerbericht der Italianen, bevestigt maarschalk Badoglio dat de tweede slag in Tembien met de overwinning van de Italianen is geëindigd. De maarschalk bevestigt dat het een overweldigende overwinning was en Mussolini in zijn telegram van geukwensen spreekt van een verpletterende zegepraal. Leest men echter aandachtig het hooger vermeld legerbericht van Badoglio dan vindt men: « De legers van Ras Kassa en Ras Seyoem hebben wanhopig getracht te ontsnappen uit de schroef die voortdurend vaster werd aangedraaid. »

En lagers:

« De vijand trekt zich geheel terug ».

Wel ons dunkt dat om zich « geheel terug te trekken » moet die vijand uit de schroef losgeraakt zijn.

Wat wij met meer instemming lezen is deze beoordeeling van Badoglio: « Na de nederlaag van Ras Desta en van Ras Moelogeeta hebben thans twee andere bekwaame Abyssinische militaire bevelhebbers de superioriteit van de Italianen »